

MESTNA OBČINA PTUJ
SVET ZA PREVENTIVO IN
VZGOJO V CESTNEM
PROMETU

Številka: 240-270/2012
Datum: 28. 3. 2014

N A Č R T

VARNOSTI CESTNEGA PROMETA
MESTNE OBČINE PTUJ ZA LETI 2014 – 2015

I. U V O D

Z razvojem cestnega prometa poleg velikih prednosti prihaja tudi do tragedij v prometnih nesrečah. Pri ugotavljanju posledic prometnih nesreč spremljamo izgube življenj in hude invalidnosti, ki so mnogokrat trajne narave. Nastajajo nenadomestljive in nepopravljive izgube v družinah in družbi. Varnost cestnega prometa postaja v naši družbi pomembno družbeno vprašanje.

Leta 2009 je v Evropski uniji v prometnih nesrečah umrlo več kot 35.000 oseb, poškodovanih je bilo okrog 1.500.000. Nastala je družbena škoda okrog 130 milijard evrov. V Republiki Sloveniji je leta 2009 umrlo v prometnih nesrečah 171 oseb, v letu 2010 (138) v letu 2011 (141), v letu 2012 (130), v letu 2013 (125).

Na območju Mestne občine Ptuj se v letu 2009 ni zgodila prometna nesreča s smrtnim izidom, telesno poškodovanih je bilo 239 oseb. V letu 2010 je v prometni nesreči umrla ena oseba, 221 oseb je bilo telesno poškodovanih. V letu 2011 sta za posledicami prometnih nesreč umrli dve osebi, telesno poškodovanih je bilo 186 oseb. V letu 2012 so umrle tri osebe, telesno poškodovanih je bilo 157 oseb. V letu 2013 ni bilo prometne nesreče s smrtnim izidom, telesno poškodovanih je bilo 135 oseb.

Na nastanek prometnih nesreč vplivajo udeleženci v cestnem prometu, vozila in cestna infrastruktura. Pri vseh treh dejavnikih ima človek najpomembnejšo vlogo; kot voznik, uporabnik vozila in cest in kot načrtovalec pri gradnji cestnih objektov. Varnost cestnega prometa je odvisna od ravnanja posameznikov, vzgojno izobraževalnih in preventivnih institucij, medijev, represivnih in pravosodnih organov, civilne družbe, gospodarskih družb, vodstev samoupravnih lokalnih skupnosti in državnih organov.

Ukrepe na področju cestnega prometa je potrebno načrtovati in izvajati na vseh ravneh (lokalna, nacionalna, evropska). Vizija nič mrtvih in nič hudo telesno poškodovanih v prometnih nesrečah obvezuje državne organe in organizacije, organe lokalnih skupnosti, strokovne institucije, organizacije civilne družbe in prometne udeležence kot posameznike, da vse svoje odločitve in ravnanja usmerijo k njeni uresnitvi.

Načrt varnosti cestnega prometa Mestne občine Ptuj je izdelan na osnovi Nacionalnega programa varnosti cestnega prometa za obdobje 2013 – 2022 in letnih ocen prometno varnostnih razmer na območju Mestne občine Ptuj za obdobje 2009 – 2013. V načrtu - prilogi »A« - Opomnik za delo SPVCP so določene vsebine, ciljne skupine, nosilci posameznih nalog, roki izvedbe in materialni stroški. V prilogi »B« so načrtovane rekonstrukcije cestno prometnih površin v letih 2014 – 2015. Prilogi »A« in »B« sta sestavni del tega načrta.

II. CILJI NACIONALNEGA PROGRAMA VARNOSTI CESTNE PROMETA ZA 2013 - 2022

Cilji programa varnosti cestnega prometa Mestne občine Ptuj za leti 2014 – 2015

Države članice EU so si določile skupni cilj, da se do leta 2020 prepolovi število žrtev in hudo telesno poškodovanih v prometnih nesrečah. Za izhodišče se uporablja leto 2010. To pomeni, da na slovenskih cestah do leta 2022, ne bi smelo umreti za posledicami prometnih nesreč več kot 35 oseb na mio. prebivalcev, in ne več kot 210 oseb hudo telesno poškodovanih.

V Mestni občini Ptuj je v letu 2010 za posledicami prometne nesreče umrla ena oseba, štiri so bile hudo telesno poškodovane. Cilj, ki bi ga morali doseči v Mestni občini do leta 2022 je nič mrtvih in nič hudo telesno poškodovanih.

III. VARNOST CESTNEGA PROMETA V EU, R SLOVENIJI IN MO PTUJ OD LETA 2000

Leta 2009 je v državah članicah EU umrlo 34.500 oseb. V dopolnjenem načrtu iz leta 2004 je bilo zapisano, da do leta 2010 ne bi smelo umreti za posledicami prometnih nesreč več kot 25.000 oseb. Cilj v načrtu EU še ni bil dosežen.

Statistični podatki v Republiki Sloveniji kažejo, da se v Sloveniji postopoma približujemo evropskemu povprečju umrlih na mio. prebivalcev. V letih 2010/2011 smo ta prag že dosegli.

Podobno stanje je na območju Mestne občine Ptuj, kjer se je število mrtvih in telesno poškodovanih do leta 2009 iz leta v leto zmanjševalo. V letih 2010 – 2012 je umrlo šest oseb, bilo je manj telesno poškodovanih. Ugodno stanje je bilo v letu 2013, saj je bilo obravnavanih 28

% manj prometnih nesreč, kot v letu 2012. Stanje varnosti v cestnem prometu na območju MO Ptuj je bilo prikazano v letnih ocenah prometne varnosti, ki so bile obravnavane in potrjene v Varnostnem sosvetu in na Mestnem svetu MO Ptuj.

IV. VIZIJA NIČ SMRTNIH ŽRTEV NA OBMOČJU MO PTUJ

Vizija nič smrtnih žrtev in nič hudo telesno poškodovanih oseb na območju MO Ptuj je dolgoročen cilj. Nič mrtvih smo že dosegli v letu 2013, nič hudo telesno poškodovanih je potrebno doseči do leta 2020. Vizija zahteva spremembo razmišljanja in ravnanj oblikovalcem sistema, izvajalcem del in storitev ter prometnih udeležencev – uporabnikov.

Posodobitev cestne infrastrukture mora preprečevati nova nevarna mesta (črne točke), ki vodijo v prometne nesreče s hudimi posledicami. Cestna infrastruktura se bo morala čim prej prilagajati uporabnikom, ki so upravičeni do kakovostnih storitev.

Vsi trije dejavniki (človek, vozilo, cesta) prispevajo k večji prispevajo varnosti v cestnem prometu.

V. OBČINSKA CESTNA INFRASTRUKTUR

Zakon o cestah (Ur. list RS, št. 109/10 in 48/12) določa, da je za izboljšanje prometne varnosti potrebno skrbeti za odpravljanje pomanjkljivosti nevarnih mest na občinskih cestah, na katerih se zgodi okrog 70 % prometnih nesreč. Nevarna mesta je potrebno konstantno ugotavljati in določati po znanih kriterijih, za kar je potrebna uvedba ustreznega informacijskega sistema v mestni občini.

V Mestni občini Ptuj smo že doslej ugotavljali in določali nevarna mesta – točke in odseke cest na podlagi pridobljenih statističnih podatkov o prometnih nesrečah in posledicah. Vsaka kategorija prometne nesreče je ovrednotena s točkami. Poleg števila prometnih nesreč in posledic se pri ugotavljanju nevarnega mesta upoštevajo vzrok, čas, vrsta povzročitelja in udeležencev, stanje in opremljenost cestne površine.

Informacijski sistem o prometnih nesrečah in posledicah je potrebno vzpostaviti med Mestno občino Ptuj, Oddelkom GIK in AVP RS, da bodo odgovorni delavci lahko imeli sprotni pregled nastalih prometnih nesreč ter določali ustrezne prometno tehnične ukrepe. Povezavo informacijskega sistema smo predlagali že v Načrtu varnosti cestnega prometa Mestne občine Ptuj za leti 2012 - 2013.

Nosilec naloge: GIK MOP

Pri vseh novogradnjah ali posodobitvah državnih in lokalnih cest je potrebno načrtovati prometne površine za pešce in kolesarje. Že obstoječe kolesarske steze ali poti je potrebno povezati na območju mestnega jedra. Nevarna križišča je potrebno rekonstruirati v križišča s krožnim prometom. Na prehodih za pešce v naseljih je potrebno omejiti hitrost na 30 km/h. Vse prehode za pešce je potrebno osvetliti in označiti z vertikalno prometno signalizacijo. Po končani zimski sezoni z javnih prometnih površin odstraniti posuti pesek, ki predstavlja nevarnost za prometne udeležence, še posebej voznike enoslednih vozil in pešce.

VI. VARNA VOZILA V CESTNEM PROMETU

Na območju Mestne občine Ptuj so registrirane tri gospodarske družbe s posebnimi pooblastili, ki opravljajo redne in izredne tehnične preglede motornih vozil.

Ker je potrebno ugotavljati vzročno zvezo med prometnimi nesrečami in tehničnim stanjem vozil je zato potrebno poglobiti sodelovanje s predstavniki gospodarskih družb. Zagotoviti je potrebno opravljanje brezplačnih izrednih tehničnih pregledov skozi vse leto, še posebej v času pred zimsko sezono (15. november).

Nosilec naloge: SPVCP MOP

VII. PROMETNA VZGOJA IN VSEŽIVLJENJSKO UČENJE

Za varno udeležbo v cestnem prometu sta potrebna prometna vzgoja in vseživljenjsko učenje prometnih udeležencev, ki potekata skozi vsa življenjska obdobja.

1. Prvo življenjsko obdobje – nosečnost in prvo leto življenja.

Spremljati izvajanje projekta »Prva vožnja – varna vožnja« v ptujski porodnišnici, kjer poteka že nekaj let izobraževanje staršev prvo rojenih otrok. Zaposleni v porodnišnici so prostovoljno sprejeli izobraževanje AVP - Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Republike Slovenije in Mestne občine Ptuj, sta zagotovila ustrezno tehnično opremo in izvedla izobraževanje babic in medicinskih sester.

2. Prometna vzgoja v predšolskem obdobju

Otroci od 1. do 6 - leta starosti so v prometu največkrat ogroženi kot potniki v vozilih. Starši in vzgojitelji v Vrtec Ptuj so ključni nosilci prometne vzgoje ob finančni in strokovni pomoči Sveta za preventivo in vzgojo MO Ptuj ter strokovni pomoči policije, medobčinskega redarstva ter predstavnikov civilne družbe.

Otroci primerno njihovi starosti dobro poznajo najosnovnejša prometna pravila, vendar jim mnogi starši niso vedno za vzgled.

Spremljati in nadzorovati je potrebno ne/varno vožnjo otrok v in na vozilih, spodbujati kolesarjenje na posebnih poligonih, neprometnih površinah pod nadzorstvom staršev ali mentorjev prometne vzgoje. Nadaljevati z delom po projektih »Pasavček«, »prometna značka«, izobraževanjem na poligonu Kolesarček, prirejanjem lutkovnih igrice, ustvarjanjem ob dnevih »Ulice otrokom«, zagotavljati prometno tehnične rekvizite, učbenike za mentorje ter odsevne predmete za otroke in vzgojitelje (brezrokavniki, kresničke, zapestni trakovi, ipd.). Otroci morajo imeti na poti v vrtec in domov obvezno spremstvo osebe v skladu z določili Zakona o pravilih cestnega prometa (ZPrCP).

Nosilci nalog so Vrtec, starši, SPVCP MO, policisti, medobčinski redarji, zunanji strokovni sodelavci.
(Kordinator nalog : SPVCP MOP)

3. Osnovnošolsko obdobje

Otroci v obdobju 6. do 15. leta starosti so v prometu ogroženi predvsem kot potniki v in na vozilih, pešci in kolesarji. V obdobju 2009 - 2013 je bilo udeleženih v prometnih nesrečah 48 otrok.

Nosilci prometne vzgoje so starši, učitelji ob sodelovanju članov Sveta za preventivo in vzgojo, policisti, zunanji strokovni sodelavci. Vsebine prometne vzgoje v osnovnih šolah je potrebno vgraditi v učni program osnovnih šol. Izobraževanje bi morali izvajati predvsem učitelji, ki so strokovno usposobljeni v skladu z učnim programom.

4. Prvo triletje (6 – 8 let)

Otroci te starosti morajo obvladati znanje in spretnosti za varno sodelovanje v cestnem prometu v vlogi pešca in potnika v osebnih vozilih ter vozilih javnega šolskega prevoza. Otroci s starši in učitelji sodelujejo v projektu »Pasavček«, lutkovnih igrical, teoretičnem in praktičnem usposabljanju na poligonu »Kolesarček«, prometni znački. Lokalna skupnost mora zagotavljati varne šolske poti, kjer to ni mogoče pa šolske prevoze. Učence 1. razreda je potrebno spremljati na poti v šolo v skladu z določilom 87/7. člena Zakona o pravilih cestnega prometa (v nadaljevanju ZPrCP). Otroci 1. In 2. Razreda morajo nositi odsevnik in rumene rutice v skladu z določilom drugega in tretjega odstavka 87.člena ZPrCP.

Naloge izvajajo, starši, učitelji, Oddelek GIK, Oddelek za negospodarske javne službe. Nadzor izvajajo policisti in medobčinski redarji.

Koordinator naloge: SPVCP MOP

5. Drugo triletje (9 - 11 let)

Prometna vzgoja za to starostno skupino je načrtovana predvsem v pripravo in izvedbo programa usposabljanja učencev za vožnjo s kolesom. Usposabljanje vodijo učitelji – mentorji prometne vzgoje ob strokovni ter tehnični pomoči Sveta za preventivo in vzgojo. Ob preverjanju znanja (ulična vožnja) sodelujejo in skrbijo za varno udeležbo v prometu policisti in medobčinsko redarstvo.

Nosilci naloge : Osnovne šole

6. Tretje triletje (12 - 14 let)

Otroci v tem starostnem obdobju sodelujejo v prometu kot pešci, potniki in kolesarji. Otroci morajo biti udeleženi prometne vzgoje integrirane v različne učne predmete in izbirne vsebine. Teoretični in praktično se izobražujejo po programu »Jumicar«, pripravljajo in udeležujejo v šolskih, medobčinskem in državnem tekmovanju »Kaj veš o prometu«. Sodelujejo v prireditvah »Dan brez avtomobila« in »Ulice otrokom«, »Svetovni dan spomina na žrtve prometnih nesreč«, »Varnost in mobilnost za vse«.

Sodelujejo na prireditvah in izobraževanjih, ki jih izvajajo člani SPVCP, policisti, ZŠAM, AMZ in drugi.

Koordinator naloge : SPVCP MOP

Opomba: Otroci so bili v letih 2009 – 2013 udeleženi v 48 prometnih nesrečah in bili lažje telesno poškodovani. Udeleženi so bili kot potniki v vozilih (29), kolesarji (13) in pešci (6). Samo v enem primeru je bila kolesarka povzročiteljica prometne nesreče.

7. Obdobje srednješolskega izobraževanja (15 do 18 let)

Mladostniki v tem obdobju starosti se pojavljajo v cestnem prometu kot pešci, kolesarji, vozniki mopeda in tudi že ostalih motornih vozil, ki jih včasih tudi ne bi smeli opravljati. Razlogi za udeležbo v prometnih nesrečah so pomanjkanje voznških izkušenj, dokazovanje lastnih sposobnosti, vplivi sopotnikov – vrstnikov, neupoštevanje predpisov, obiskovanje nočnih zabav. V obdobju 2009 – 2013 je 35 mladoletnih oseb povzročilo prometne nesreče. Telesno poškodovanih v prometnih nesrečah je bilo 71 mladoletnih oseb, mladoletni voznik mopeda je umrl.

V srednjih šolah se nadaljuje z izobraževanjem po projektih, ki jih organizira AVP RS, SPVCP MOP, izvajajo jih zunanji strokovni sodelavci.

Koordinator naloge: SPVC MOP

VIII. NADZOR CESTNEGA PROMETA NA OBMOČJU MESTNE OBČINE

Nadzor cestnega prometa opravljajo policija, medobčinsko redarstvo in inšpekcijske službe. Na območju lokalne skupnosti dobiva vse bolj pomembno vlogo medobčinsko redarstvo, ki opravlja nadzor nad prometom ter varovanje cest v naseljih in občinskih cestami izven naselij. Medobčinsko redarstvo kot prekrškovni organ postaja pomemben nadzorni organ na področju prometne varnosti in hkrati partner policije ter SPVCP, zlasti v skupnih in usklajenih nadzorih cestnega prometa (hitrost, varnostni pas, zaščitna čelada, pešci, rdeča luč, itd.).

Občinsko redarstvo in policija skrbita za zakonito, učinkovito in hitro izvedbo prekrškovnega postopka, saj ima le – tak učinkovito prewencijo. Medobčinsko redarstvo o svojem delu poroča Varnostnemu sosvetu in Mestnemu svetu MO Ptuj. Policijska postaja Ptuj dva krat letno seznanja Varnostni sosvet MO Ptuj o trendih varnostnih razmer.

Nosilca naloge: Medobčinsko redarstvo, Policijska postaja Ptuj

IX. IZVAJANJE PROGRAMOV USPOSABLJANJA

Za varnost v cestnem prometu je pomembno kvalitetno usposabljanje kandidatov za voznike in voznikov, ki jim je prenehalo veljati voznško dovoljenje zaradi storitve prekrškov.

Med AVP Centrom za voznške izpite za območje UE Ormož in Ptuj ter Svetom za preventivo in vzgojo je nadaljevati z dosedanjo prakso dobrega sodelovanja. Spremljati usposabljanje in učno uspešnost kandidatov za voznike, voznikov, ki morajo skozi usposabljanje zaradi prenehanja veljavnosti voznškega dovoljenja, kot tudi v šolah varne vožnje. O skupnih ugotovitvah obveščati in opozarjati izvajalce storitev.

Vodja centra za voznške izpite 1 krat letno seznanja o uspešnosti kandidatov za voznike člane SPVCP MOP, kot je bila dosedanja praksa.

Nosilec naloge: AVP – Center za voz. izpite

X. POMOČ ŽRTVAM IN SVOJCEM ŽRTEV PROMETNIH NESREČ

Prometne nesreče za vedno zaznamujejo življenje ljudi, ki so bili udeleženi v prometnih nesrečah, so jih povzročili, bili ponesrečeni ali kot svojci žrtev. Posamezniki ostanejo sami, mnogi skrbijo za trajne invalide (paraplegiki, tetraplegiki) brez vsakršne pomoči.

Vse prometne nesreče s smrtnim izidom ali hujšimi telesnimi poškodbami, ki imajo za posledico trajno invalidnost (paraplegiki, tetraplegiki) je potrebno podrobno analizirati in obveščati pristojne službe (Center za socialno delo, zdravstveni center, Karitas, Rdeči križ), da vsak iz svoje področja nudijo ustrezno pomoč.

Trajne invalide in svojce umrlih vključevati v prireditev ob svetovnem dnevu spomina na žrtve prometnih nesreč, kako se jim je spremenilo življenje.

Nosilec naloge: SPVCP MOP

XI. PARCIALNA PODROČJA VARNOSTI V CESTNEM PROMETU S CILJI

1. Hitrost

Zaradi neprilagojene hitrosti je na slovenskih cestah v letu 2009 umrlo 62 oseb ali 36 % vseh umrlih. Na območju Mestne občine Ptuj je v letih 2010/2012 umrlo šest oseb, medtem ko v letih 2009 in 2013 ni bilo mrtvih v prometnih nesrečah. Vzrok štirim prometnim nesrečam je bila neprilagojena hitrost. Umrla sta dva kolesarja, zaradi izsiljevanja prednosti in neprevidnosti pri prečkanju pasivno zavarovanega železniškega prehoda. V treh nesrečah so umrli mladi vozniki (2 voznika OA, 1 voznik mopeda). Število vseh prometnih nesreč zaradi ne prilagojene hitrosti je bilo v letu 2009 (28), 2010 (14), 2011 (17), 2012 (13), 2013 (15).

Na nevarnih odsekih cest ali pred nevarnimi mesti (črne točke) je potrebno umirjati hitrost vožnje s prometno tehničnimi ukrepi (hitrostne ovire, preventivne prometne table, prometno signalizacijo pred prehodi za pešce 30 km/h) in represivnimi ukrepi (radarska kontrola).

Nosilca nalog : GIK MOP in MR

V javnosti priporočati trening varne vožnje, zlasti mlajših voznikov. V sredstvih javnega informiranja predvajati čim več radijskih te TV spotov, ki opozarjajo na posledice neprilagojene hitrosti. Pri nadzoru cestnega prometa (policija, medobčinsko redarstvo) nadzirati predelavo posameznih motornih vozil, zlasti enoslednih, ki omogoča razvijanje večjih hitrosti, kot so določene v navodilu proizvajalca.

Nosilca nalog: PP Ptuj in MR

2. Alkohol, droge in druge psihoaktivne snovi

Alkohol, droge in druge psihoaktivne snovi vplivajo na spremembe voznških sposobnosti in slog vožnje, ki prispeva k večjemu tveganju za nastanek prometne nesreče. Alkohol je najpogosteje kot sekundarni vzrok prisoten skupaj s hitrostjo, nepravilno stranjo ali smerjo vožnje, neustrezno varnostno razdaljo in nepravilnim prehitevanjem.

V Republiki Sloveniji alkohol izstopa pri starostni skupini med 24 in 34 leti. Prometne nesreče, v katerih so vozniki vinjeni se zgodijo ob koncu tedna, v poznih nočnih ali zgodnjih jutranjih urah. Delež vinjenih voznikov – povzročiteljev prometnih nesreč na območju Mestne občine Ptuj se od leta 2006 zmanjšuje (primer: v letu 2006 – 11,7 %, v letu 2013 – 7,5 %) vendar smo še vedno nad evropskim povprečjem (7,00 %). Nižja je tudi koncentracija alkohola od državnega povprečja. V načrtovanem obdobju 2014 – 2015 je potrebno organizirati preventivne akcije, v katerih je potrebno opozarjati na posledice alkohola, drog in drugih psihoaktivnih snovi v cestnem prometu, poostri nadzor nad prodajo alkoholnih pijač mladostnikom in opitim osebam in javnost opozarjati s pomočjo medijev. Problematiko obravnavati vsaj dva krat letno na sestankih Varnostnega sosveta Mestne občine in predlagati ukrepe pristojnim organom (policija, inšpekcijske službe, medobčinsko redarstvo).

Koordinator naloge: SPVCP MOP

3. Promet voznikov enoslednih vozil

Vozniki enoslednih vozil – dvokoles so ena izmed bolj izpostavljenih kategorij prometnih udeležencev. Na območju Mestne občine Ptuj se močno povečuje promet kolesarjev, voznikov motornih koles in mopedov – KZM. Povečuje se predvsem število rekreativnih kolesarjev. Število udeležencev in povzročiteljev prometnih nesreč voznikov motornih koles in mopedov ter kolesarjev od leta 2009 upada.

V letu 2009 je bilo telesno poškodovanih 11 voznikov motornih koles, 5 v letu 2013. V letu 2009 je bilo telesno poškodovanih 19 voznikov mopeda, 4 v letu 2013. V letu 2011 je umrl mladoletni voznik mopeda. V letu 2009 je bilo telesno poškodovanih 36 kolesarjev, 15 v letu 2013.

Vse prometne nesreče, v katerih so udeleženi vozniki enoslednih vozil je potrebno podrobno analizirati in po potrebi sprejeti nove prometno tehnične ukrepe, organizirati trening varne vožnje v začetku sezone, predvsem za mlajše voznike. Organizirati predavanja, zlasti za starejše kolesarje.

Izobraževanje voznikov motornih koles in voznikov mopedov izvajajo policisti – inštruktorji PU Maribor po njihovem programu v sodelovanju s SPVCP lokalnih skupnosti.

Izobraževanje kolesarjev, zlasti starejših izvajajo člani SPVCP MOP in posamezni člani ZŠAM Ptuj.

Koordinator naloge : SPVCP, MOP

Infrastrukturni ukrepi za zagotavljanje ustreznih površin za kolesarje se morajo izboljšati (izgradnja ali označitev kolesarskih stez ali poti, kolesarski prehodi) saj sedanjim potrebam ne zadovoljujejo. Na obstoječi infrastrukturi vrisati kolesarske steze.

Nosilec naloge : GIK MOP

V času šolskih počitnic povečati nadzor na otroki, ki kolesarijo brez zaščitne čelade in brez šolske – kolesarske izkaznice. Vsaj enkrat letno opraviti pregled koles ob prihodih v šolo ali

odhodih iz šole. Na brezhibna kolesa nalepiti nalepko »Varno kolo«. Učiteljem – mentorjem prometne vzgoje v osnovnih šolah nuditi strokovno pomoč ob pripravah in opravljanju kolesarskega izpita. Naloge izvajajo policisti, medobčinski redarji – nadzor nad uporabo kolesarskih čelad. Člani SPVCP, policisti, medobčinski redarji, člani ZŠAM, učitelji mentorji prometne vzgoje – pregled koles.

Koordinator naloge : SPVCP MOP

4. Pešci

Pešci so ena izmed najbolj ogroženih skupin udeležencev v cestnem prometu, še posebej otroci I. triade osnovnih šol, starejši in invalidi. S svojim ravnanjem pomembno prispevajo k večji varnosti (prečkanje cest na prehodih za pešce, hoja po pločnikih, nošenje svetlejših oblačil z odsevnimi predmeti, brez prisotnosti alkohola).

Na območju Mestne občine Ptuj je od leta 2009 udeležba pešcev v prometnih nesrečah upadala. V letu 2009 je bilo telesno poškodovanih 21 pešcev, v letu 2013 je bilo poškodovanih 5 pešcev. V tem obdobju so povzročili tri prometne nesreče. V celotnem obdobju je bilo 5-HTP in 57-LTP. V strnjениh naseljih, v katerih je večja gostota prometa pešcev je potrebno umirjati hitrost s prometno tehničnimi ukrepi, zlasti pred prehodih za pešce, ob šolskih poteh, gradnja pločnikov ob nevarnih odsekih cest, osvetlitev prehodov za pešce, zlasti tistih, ki potekajo preko treh ali več prometnih pasov. V centru mesta označiti varne šolske poti s talno signalizacijo, ki bo vodila učence do osnovnih šol Mladika, Olga Meglič in Ljudski vrt.

Nosilec naloge: GIK MOP

V času preventivne akcije »pešec – bodi pre/viden« obveščati in opozarjati prometne udeležence o pravilni hoji in uporabi odsevnih teles, ter izvajati izobraževanje učencev 4. razreda osnovnih šol (pisanje sporočil starim staršem).

Nosilci naloge: SPVCP in osnovne šole

Vsem pešcem, ki so zaloteni na prekršku, ker niso uporabljali odsevnih teles se ob izreku ukrepa pooblaščenih oseb tudi izroči odsevno telo, kar zagotavlja Svet za preventivo in vzgojo.

Nosilca naloge: PP Ptuj in MR

Zagotavljanje in urejanje varnih šolskih poti ter urejanje avtobusnih postajališč in varnih poti do njih mora biti prioriteta pristojnih služb Mestne občine Ptuj, zlasti na območjih četrtnih skupnosti Rogoznica, Grajena, Panorama, Spuhlja.

Nosilec naloge: GIK MOP

5. Invalidne osebe v prometu

Svet za invalide MO Ptuj je sprejel Akcijski načrt za neodvisno življenje invalidov Ptuj v Mestni občini Ptuj za leto 2014 v katerem opozarja na arhitektonske ovire v mestu Ptuj. V letu 2012 je SPVCP MO začel sodelovati s člani Sveta za invalide. V letu 2013 je delovna skupina (člana Sveta za invalide, član SPVCP, policist, strokovni delavec GIK) opravila ogled vseh javnih

prometnih površin na območju ČS Center in o ugotovljenih pomanjkljivosti pisno obvestila Oddelek GIK MO, da pristopi k odpravljanju ovir.

Z delom bo navedena skupina nadaljevala v letih 2014 - 2015 v Četrtnih skupnostih Ljudski vrt in Jezero. Invalidnim osebam je potrebno zagotoviti neovirano uporabo prometnih površin, ki so namenjene pešcem.

Nosilca naloge: GIK in delovna skupina

6. Varnostni pas in otroški varnostni sedeži

Po statističnih podatkih za leto 2009 je v Republiki Sloveniji uporabljalo varnostni pas 92,5 voznikov, moški v povprečju 90 %, ženske 94,9 %, potniki na prednjih sedežih 91 %, na zadnjih sedežih 62 %. Predvsem je potrebno izboljšati uporabo varnostnega pasu na zadnjih sedežih, 100 % pa na avtobusih, ki prevažajo otroke.

V vrtcih in osnovnih šolah je nujno pritegniti k izobraževanju starše in otroke po projektu »Pasavček«. V projekt se vključijo enote vrtca Ptuj in osnovne šole. Organizirati in izvajati preventivne akcije »Varnostni pas« in spremljati uporabo varnostnega pasu in otroških varnostnih sedežev pred vrtci in šolami.

Naloge izvajajo policisti, medobčinski redarji. Pred vrtci in šolami izvajajo naloge člani SPVCP in člani ZŠAM.

V porodnišnici bolnišnice dr. Jožeta Potrča ponovno preveriti, kako medicinsko osebje izobražuje starše.

Koordinator naloge: SPVCP MOP

7. Mladi vozniki

Mladim voznikom je v vseh državah EU namenjena posebna pozornost za zagotovitev večje varnosti v prometu. V Republiki Sloveniji se je v 10 – letnem obdobju občutno zmanjšalo število umrlih in hudo telesno poškodovanih mladih voznikov.

Na območju Mestne občine Ptuj so mladi vozniki v letu 2009 povzročili 81 ali 17,4 % prometnih nesreč, v letu 2010 (58 PN ali 12,9 %), 2011 (61 PN ali 11,8 %), 2012 (47 PN ali 10,5 %), 2013 (41 PN ali 12,7 %).

Za visoko raven prometne kulture mladih voznikov je predpogoj prometna vzgoja od najmlajših do priprav na opravljanje kolesarskega izpita, izpita za vožnjo mopeda, motornega kolesa, osebne avtomobila, izobraževanja mladih voznikov po pridobitvi vozniškega dovoljenja (varna vožnja, edukacijske in psihosocialne delavnice, ipd.), zato je potrebno dosledno in strokovno izvajanje vseh teh programov v osnovnih šolah, srednjih šolah, šolah vožnje in pravnih osebah, ki imajo dovoljenje oziroma pooblastilo za izvajanje programov usposabljanja voznikov začetnikov ali voznikov, ki jim je prenehalo vozniško dovoljenje zaradi kršitev cestno prometnih predpisov.

Naloge izobraževanja se izvajajo v srednjih šolah, šolah vožnje, šolah varne vožnje, Centru za vozniške izpite, itd. Izobraževanje v srednjih šolah koordinira SPVCP MOP.

8. Starejši vozniki

Starejši prometni udeleženci (nad 65 let) posebej med temi vozniki enoslednih vozil so posebej ranljiva oziroma ogrožena skupina v cestnem prometu.

Na območju Mestne občine Ptuj se trend prometnih nesreč z udeležbo starejših voznikov od leta 2009 zmanjšuje. Zmanjšuje se tudi število prometnih nesreč, v katerih so bili udeleženi in povzročitelji starejši vozniki. V letu 2009 so povzročili 51 PN ali 11 %, 2010 (38 PN ali 8,5 %), 2011 (46 PN ali 8,9 %), 2012 (42 PN ali 9,4 %), 2013 (39 PN ali 10,9 %). Največ prometnih nesreč so povzročili vozniki osebnih avtomobilov, vozniki mopedov in kolesarji.

Mnogo starejših voznikov ne spremlja sprememb in novosti prometne zakonodaje. Zaradi daljše življenjske dobe je značilno pojavljanje številnih bolezni, zaradi katerih se morajo pogosto ali celo redno zdraviti z različnimi vrstami zdravil, mnogih tudi takih, pri katerih proizvajalec odsvetuje opravljanje s stroji ali vožnjo v cestnem prometu.

Po 70 letu starosti Zakon o voznikih nalaga voznikom, da morajo vsakih pet let na kontrolni zdravniški pregled pri zdravniku medicine dela, prometa in športa. Znotraj tega 5 letnega obdobja se lahko pojavijo mnoge zdravstvene spremembe, zato bi morali takšni vozniki sami privzeti dodatni kontrolni zdravstveni pregled, kot redno potrditev njihove zmožnosti za varno vožnjo.

V društvih upokojencev četrtnih skupnosti MO Ptuj organizirati predavanja o prometnih pravilih. Starejše voznike vključevati v preventivno akcijo »Starejši voznik«, v kateri se preizkusijo v vožnji z vozili pod nadzorstvom članov Centra za vozniki izpit in učiteljev šol vožnje.

Nosilca naloge: SPVCP MOP, AVP – Center za voz. izpite

9. Prehodi cest preko železniške proge

Nevarnosti cestnega prometa na nivojskih prehodih ceste čez železniško progo so povezane predvsem z neupoštevanjem prometnih pravil, včasih celo z nizko kulturo in predrznostjo udeležencev v cestnem prometu.

Na območju Mestne občine Ptuj so trije prehodi čez železniško progo (Ormoška cesta, dva na območju ČS Rogoznica). Oba prehoda izven naselja Podvinci sta pasivno zavarovana. Po načrtu Slovenskih železnic se bo prehod lokalne ceste čez železniško progo, ki povezuje naselje Podvinci z Dornavsko cesto ukinil do leta 2018. Cestni promet se bo preusmeril na sedaj obstoječi prehod, ki je oddaljen 500 m in bo zavarovan s polzapornicami.

Zaradi nizke prometne kulture mnogih pešcev je potrebno fizično preprečiti prečkanje železniških tirov na odseku med zgradbo železniške postaje Ptuj in cestnim prehodom čez železniško progo na Ormoški cesti. Na tem odseku proge prihaja do ogrožanj pešcev, ki masovno prečkajo progo med zasajeno živo mejo v bližini potoka Grajena in avtobusne postaje. Na tem odseku proge vlaki, ki se ne ustavljajo na železniški postaji Ptuj vozijo z veliko hitrostjo, zato bo potrebno fizično preprečiti prečkanje s primerno ograjo.

Preko železniškega prehoda na Ormoški cesti vodi ne/varna šolska pot: na to smo opozarjali vse od leta 2003, vendar se ni nič spremenilo, razen da se je povečala hitrost vožnje vlakov. V letu 2014 slovenske železnice začnejo graditi podvoz, zato je potrebno storiti vse, da se bo lahko

promet pešcev in kolesarjev preusmeril v podhod. S tem bo odpravljeno nevarno mesto (črna točka).

Nosilec naloge : Oddelek GIK MOP

Izvajati preventivno prometno akcijo »Ustavite se, vlak se ne more«, ki ju izvajata policija in medobčinsko redarstvo. O vseh ugotovitvah in ukrepih obveščati lokalne in regijske medije.

10. Civilna družba

Osnova za izboljšanje prometne varnosti dolgoročno je vsakodnevno vplivanje na spremembe odnosov posameznika do vprašanja njegove varnosti in varnosti drugih. Skrb za večjo varnost spustiti na nivo posameznika (vsi za varnost, varnost za vse). V delo na področju prometne preventive vključevati po možnosti vse več bodočih prostovoljcev, ki morajo biti strokovno usposobljeni in opremljeni s predpisano prometno tehnično opremo (ZŠAM, AMZ, društva, itd.). Prostovoljce vključiti v varovanje otrok na poti v šolo in domov, v preventivne prometne akcije, »Dan brez avtomobila«, »Ulice otrokom«, »Pasavček«, »Kolesarček«, »Varnost in mobilnost za vse«, »Jumicar«, šolske prireditve, »Svetovni dan spomina na žrtve prometnih nesreč«, ipd.

Koordinator naloge: SPVCP MOP

XII. PREVENTIVNE PROMETNE AKCIJE IN IZVAJANJE PROJEKTOV

Na območju MO Ptuj bomo izvajali nacionalne in lokalne preventivne prometne akcije ter projekte: »Hitrost«, »Pešec - bodi viden«, »Alkohol«, »Dan brez avtomobila«, »Ulice otrokom«, »Ustavite se, vlak se ne more«, »Bodi trenutno nedosegljiv, če hočeš ostati živ«, »Starejši voznik«, »Svetovni dan spomina na žrtve prometnih nesreč«, »Varno kolo«, »Motorist«, »Začetek šolskega leta«, »Kolesarska čelada«, »Pasavček«, »Varnost in mobilnost za vse«, v terminih, ki jih je opredelila AVP RS.

V eni izmed osnovnih šol bomo predlagali, da učenci 9. razreda izdelajo oceno prometno varnostnih razmer na območju MO Ptuj za pet letno obdobje 2010 – 2014 - razvojna naloga.

Vsebine, ciljne skupine, izvajalci, roki izvedbe in finančna sredstva za izvedbo posameznih preventivnih akcij so razvidni v prilogi »A« - Opomniku dela SPVCP, ki je sestavni del tega načrta.

Koordinator nalog: SPVCP MOP

XIII. IZVEDBA IN VREDNOTENJE NAČRTA VARNOSTI CESTNEGA PROMETA

Realizacijo in vrednotenje Načrta varnosti cestnega prometa Mestne občine za obdobje 2014 - 2015 se preverja in ocenjuje trimesečno. Skladno s trendi prometno varnostnih razmer na območju Mestne občine Ptuj in širše se načrt tudi lahko spreminja in dopolnjuje. O izvajanju nalog Načrta varnosti cestnega prometa za leti 2014 - 2015 SPVCP in z oceno prometno varnostnih razmer enkrat letno pisno seznanja in predlaga obravnavo na sejah odborov mestnega sveta in seji mestnega sveta (marec v tekočem letu), ter Varnostnem sosvetu MO. Poročilo o

izvajanju Načrta prometno varnostnih razmer, poročilo o delu SPVCP in Oceno prometno varnostnih razmer se po obravnavi in potrditvi na seji MS MO pošlje AVP –SPVCP.

Nosilec naloge : SPVCP MOP

XIV. FINANCIRANJE NALOG SVETA ZA PREVENTIVO IN VZGOJO V CESTNEM PROMETU

Za uspešno izvedbo Načrta varnosti cestnega prometa MO Ptuj vključno s prilogo »A« za leti 2014 - 2015 se zagotovijo finančna sredstva v proračunu Mestne občine Ptuj v višini en evro po prebivalcu za vsako leto. V to proračunsko postavko niso vključena finančna sredstva za gradnjo, rekonstrukcijo in vzdrževanje cestne infrastrukture, ki so navedena v prilogi »B«, ki je sestavni del tega načrta.

XV. INFORMIRANJE JAVNOSTI

Zagotavljati se mora pregled nad izvajanjem vseh preventivni akcij in projektov, ki se izvajajo v okviru prometne preventive. Prisluhnuti se mora in reagirati na vsa opozorila, pobude in predloge prebivalcev, ki opozarjajo na določeno problematiko. S pobudami in predlogi, ki vodijo k izboljšanju prometne varnosti in ukrepi po potrebi seznanjati širšo javnost, saj imajo prometni udeleženci kot uporabniki cest pravico do kakovostnih storitev in varne udeležbe v cestnem prometu.

O delu Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, izvajanju Načrta varnosti cestnega prometa in trendih prometno varnostnih razmer se javnost obvešča preko spletne strani MO Ptuj in spodaj navedenih medijev, enkrat letno. Vmesno obveščanje poteka s pomočjo regijskih in lokalnih tiskanih medijih (Večer, Štajerski tednik, Ptujčan), lokalnih radijskih medijev (Radio Ptuj in Radio 1) in TV medijev (PE TV Ptuj, Ptujška televizija, SIP), ki so že do sedaj opravili pomembno vlogo pri varnosti v cestnem prometu.

OPOMBA:

Načrt varnosti cestnega prometa Mestne občine Ptuj za leti 2014 - 2015 je izdelan na osnovi NPVCP 2013 – 2022 in letnih prometno varnostnih ocen na območju Mestne občine Ptuj v obdobju 2009 – 2013. Vsebina in oblika načrta (poglavja, zaporedje) ter statistični podatki za območje EU in območje Republike Slovenije je povzeto iz NPVCP.

Načrt varnosti cestnega prometa Mestne občine Ptuj za leti 2014 - 2015 s prilogo »A« je pripravil Svet za preventivo in vzgojo. Prilogo »B« je pripravil oddelek GIK MO Ptuj.

Obrazložitev kratic:

- M = mrtvi, HTP = huda telesna poškodba, LTP = lahka telesna poškodba, MŠ = materialna škoda,
- SPVCP MOP = Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Mestne občine Ptuj,
- MR = Medobčinsko redarstvo,

- GIK MOP = Oddelek za gospodarske javne službe, investicije, kakovost in gospodarstvo, Mestne občine Ptuj
- JS Ptuj = Javne službe Ptuj d.o.o.,
- AVP RS = Agencija za varnost promet Republike Slovenije,
- NPVCP = Nacionalni program varnosti cestnega prometa,
- MO Ptuj = Mestna občina Ptuj.

Dr. Štefan Čelan,
župan Mestne občine Ptuj